

Inkomensondersteuning door gemeenten: nog steeds grote verschillen voor ouderen

Gemeenten verschillen sterk in hun voorzieningen en informatie aan hulpbehoevende inwoners. KBO-PCOB bekeek voor de tweede keer gemeentelijke vergoedingen voor mensen met hoge zorgkosten. De uitkomsten zijn verontrustend. Directeur Manon Vanderkaa: "De informatie is vaak moeilijk toegankelijk en slecht te begrijpen. We zien daarnaast grote verschillen in vergoedingen, die voor zorgbehoevende ouderen wel kunnen oplopen tot € 900 per jaar! KBO-PCOB wil dat gemeenten verplicht moeten worden in ieder geval hun inwoners met een chronische ziekte of handicap én een inkomen tot 130% van het sociaal minimum te compenseren. De nieuwe regering in Den Haag moet hiervoor budget vrijmaken, zodat de gemeenten voldoende geld hebben om deze maatregel uit te voeren."

Vanaf januari 2015 voeren gemeenten de Wmo 2015 uit. In de gemeentelijke Wmo-verordening is onder meer opgenomen hoe de inkomensondersteuning voor zorgbehoevenden er uit ziet.

Hoe hebben ze het geregeld? KBO-PCOB nam voor de tweede keer een steekproef onder 40 Nederlandse gemeenten naar Wmo-voorzieningen en inkomensondersteuning voor zorgbehoevenden, onder meer via de individuele bijzondere bijstand. We baseerden ons daarbij op de websites van de gemeenten.

Wat bleek? Informatie is vaak lastig te vinden en lastig te doorgronden. Gemeenten geven allemaal hun eigen invulling aan de inkomensondersteuning van zorgbehoevenden. We vonden grote verschillen in de financiële tegemoetkomingen en compensaties, en in de vindbaarheid en leesbaarheid van de regelingen.

Ten opzichte van 2015 (eerste steekproef) is er wel wat veranderd. Vanderkaa: "Gemeenten die hun beleid hebben uitgebreid, wij vonden er 13, verdienen een pluim! Maar nog steeds komen heel wat gemeenten hun inwoners nog altijd niet of nauwelijks tegemoet." 16 van de 40 gemeenten bieden alleen een zorgverzekering, die vaak ook al bestond toen mensen nog wel een landelijke tegemoetkoming ontvingen. Die zorgverzekering is dus niet vervangend te noemen.

KBO-PCOB roept het Rijk op om in de wet vast te leggen dat alle chronisch zieken en gehandicapten met hoge zorgkosten en een inkomen tot 130% van het sociaal minimum een compensatie dienen te ontvangen die niet onderdoet voor de compensatie die zij vanuit het Rijk ontvingen. Als de gemeenten daar onvoldoende budget voor hebben, dan moet het Rijk te hulp schieten.

Waar blijft monitoring?

Vanaf januari 2015 compenseren gemeenten voor het afschaffen van de algemene tegemoetkoming Wtcg (wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (compensatie eigen risico). Al lang pleiten we voor een goede monitoring om te kijken of de gemeenten daadwerkelijk een aanvullende inkomensvoorziening treffen. En zo ja, in hoeverre deze voldoende is om eerdere bezuinigingen op te vangen en of er sprake is van gebruik of niet gebruik van deze voorziening door ouderen met hoge zorgkosten. De signalen die wij nu van ouderen krijgen, wijzen erop dat ze er fors op achteruit gaan.

Manon Vanderkaa: "Monitoring is nodig. Gemeentes moeten via de Wmo aanvullende inkomensondersteuning bieden ter compensatie van het afschaffen van de Wtcg en de CER. Helaas is er fors op het totale budget bezuinigd en kregen de gemeenten veel minder geld om deze taak over te nemen. Bovendien is het budget dat de gemeenten krijgen niet geoormerkt, zodat het geld ook aan andere zaken uitgegeven kan worden. Staatssecretaris Van Rijn heeft aan de Kamer toegezegd te gaan monitoren. De signalen die wij krijgen en onze eigen steekproef geven reden genoeg om dit snel te gaan doen."

Koopkrachtdaling

Gemeenten zijn niet verplicht om een maatwerkvoorziening voor individuele inkomensondersteuning in te voeren. Een aantal gemeenten compenseert de kosten van zorg via de individuele bijzondere bijstand. Veel ouderen die in 2014 nog in aanmerking komen voor de regelingen, worden nu niet meer gecompenseerd omdat hun inkomen of spaargeld net boven de door de gemeente gestelde inkomensgrenzen ligt. Een oudere met AOW en een klein aanvullend pensioen of een oudere met wat spaargeld zal dan geen compensatie meer krijgen voor zorgkosten. Dit leidt tot een forse koopkrachtdaling voor deze groep ouderen. Ander knelpunt is het aanvragen van bijzondere bijstand. Maar weinigen komen hiervoor in aanmerken en veel ouderen schamen zich er bovendien voor.

"Zij moeten hun hele privé-situatie aan een ambtenaar toelichten. Dat doe je niet snel, zeker niet in een gemeente waar iedereen elkaar kent. De kans is groot dat veel ouderen deze bijstand niet gaan aanvragen, ondanks dat zij recht hebben op geld", aldus Manon Vanderkaa.

STEEKPROEF 2016/2017

Gemeente	Beleid 2015	Bron	Beleid 2017
Maastricht	<p>Inwoners met een laag inkomen (tot 110% van de bijstandsnorm) kunnen zich aanmelden voor de IZA-cura zorgverzekering. Die verzekering bevat geen eigen risico. Via een hogere premie wordt deze afgekocht. De gemeente komt verzekerden hierin met 100 euro per jaar tegemoet.</p> <p>Mensen die elders een aanvullende verzekering afsluiten, krijgen ook een tegemoetkoming van 100 euro per jaar.</p>	<p>www.gemeentemaastricht.nl/product/tegemotkoming-premie-aanvullende-zorgverzekering/</p>	Onveranderd
Zwolle	<p>De gemeente Zwolle heeft een collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen (tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm) per 1 januari 2015 ook toegankelijk gemaakt voor mensen met een chronische ziekte en beperking die een inkomen hebben tot 130% van de bijstandsnorm.</p> <p>Daarnaast kunnen chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm, een tegemoetkoming voor zorgkosten krijgen. Deze tegemoetkoming heet 'Inkomensondersteuning chronisch zieken en beperkten'. De tegemoetkoming bedraagt 175 euro per jaar. Dit bedrag is aan te vragen vanaf november 2015.</p>	<p>https://www.zwolle.nl/werk-en-inkomen/uitkering-en-regelingen/regelingen/collectieve-zorgverzekering-2015</p> <p>https://www.zwolle.nl/zorg-en-welzijn/voor-clinteninwoners/veelgestelde-vragen/tegemoetkoming-ziektekosten-ceren-wtcg</p>	Onveranderd
Lelystad	<p>De gemeente Lelystad biedt samen met Zilveren Kruis Achmea en Menzis een collectieve zorgverzekering aan voor haar inwoners met een laag inkomen. Deze</p>	<p>www.lelystad.nl/Docs/FLYER%20ZORGVERZ</p>	Onveranderd (buiten collectieve

	<p>bestond al, maar is uitgebreid en toegankelijker gemaakt. De verzekeraar geeft hierbij korting en de gemeente betaalt een deel van de premie.</p>	<p>EKERING%202015%20def.pdf</p>	<p>verzekering geen tegemoetkoming).</p>
Purmerend	<p>Inwoners met een laag inkomen (niet hoger is dan 120% van de op van toepassing zijnde bijstandsnorm) krijgen ondersteuning via de speciale regeling 'compensatie in de kosten van het eigen risico van de ziektekostenverzekering'. Wanneer het eigen risico van de ziektekostenverzekering in 2015 voor 200 euro of meer is verbruikt, compenseert de gemeente dit op aanvraag tot een bedrag van 200 euro.</p> <p>Ook heeft de gemeente een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering waarvoor de kosten voor gepensioneerden tot 180 euro per jaar worden gecompenseerd. Men moet daarvoor wel ook een basiszorgverzekering afsluiten bij Zilveren Kruis Achmea.</p>	<p>www.purmerend.nl/loket/node/41</p> <p>www.purmerend.nl/loket/node/184</p>	<p>Onveranderd</p>
Harlingen	<p>Letterlijke tekst op de website luidt: "In de brief van het CAK staat dat de regeling is afgeschaft, en dat u mogelijk ondersteuning van uw gemeente kunt krijgen. De gemeente Harlingen biedt echter geen specifieke compensatie voor het wegvallen van deze regeling. Ook de Bijzondere Bijstand en de Wmo bieden weinig tot geen mogelijkheden voor compensatie."</p> <p>De gemeente heeft wel een aanvullende verzekering tegen een lagere premie voor mensen met een inkomen tot 130% van de sociaal minimumnorm.</p>	<p>www.harlingen.nl/overstad-en-dorpen/actueel-in-stad-en-dorpen_3619/item/regeling-compensatie-eigen-risico-chronisch-zieken-afgeschaft_27646.html</p> <p>!</p> <p>www.sozawe-nw-fryslan.nl/minimaregelingen-2/av-frieso/</p>	<p>Onveranderd (buiten collectieve verzekering geen tegemoetkoming).</p>

Gouda	<p>De gemeente Gouda heeft voor haar inwoners met een laag inkomen (tot 120% van de geldende bijstandsnorm) een collectieve ziektekostenverzekering afgesloten bij zorgverzekeraar VGZ. Mensen met een laag inkomen betalen minder premie en wie jaarlijks hoge ziektekosten heeft kan ervoor kiezen om het eigen risico af te kopen.</p> <p>De WMO-Raad heeft geadviseerd om mensen naast het aanbod van een collectieve gemeentelijke zorgverzekering ook nog een WMO-regeling te treffen voor het compenseren van de gevolgen van de afschaffing van de Wtcg en CER. Door alleen een collectieve zorgverzekering aan te bieden wordt mensen min of meer gedwongen een verzekering via VGZ af te sluiten. Deze is bovendien, aldus de WMO-Raad, niet erg voordelig waardoor mensen nog altijd hoge zorgkosten hebben.</p> <p>De gemeente heeft dat advies niet overgenomen, omdat men naar eigen zeggen te maken heeft met een schaars budget en bovendien niet door het Rijk verplicht is een regeling te treffen: "Kort weergegeven stelt de WMO -Raad dat de gemeente Gouda een regeling zou moeten treffen conform de afgeschafte Wtcg en CER. Deze stelling is onjuist aangezien het Rijk aan gemeenten juist maximale beleidsvrijheid heeft gegeven."</p>	<p>www.gouda.nl/Inwoners/Digitale_balie/Collatieve_ziektekostenverzekering</p> <p>www.gouda.nl/dsresource?type=org&objectid=41cd0cad-d01c-4f34-b362-5e1e3e8dd164&versionid=&subjectname=</p>	Onveranderd (buiten collectieve verzekering geen tegemoetkoming).
Emmen	De gemeente Emmen biedt een ziektekostenverzekering voor inwoners met een inkomen van (in de meeste gevallen) maximaal 110% van de geldende bijstandsnorm.	<p>https://gemeente.emmen.nl/tags/collectieve-zorgverzekering</p> <p>https://gemeente.emmen.nl/alle-</p>	Tegemoetkoming is verlaagd naar 300 euro. De zorgverzekering is

	Ook kunnen mensen die gebruik maken van een Wmo voorziening en daarvoor een eigen bijdrage betalen aan het CAK, een tegemoetkoming ontvangen van 325 euro.	producten/tegemoetkoming-voor-chronisch-zieken-en-gehandicapten	in stand gehouden.
Tilburg	De gemeente Tilburg biedt een collectieve zorgverzekering voor minima (tot 130% van het sociaal minimum). Mensen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum kunnen een financiële bijdrage in de kosten voor de verzekering ontvangen.	www.tilburg.nl/inwoners/laag-inkomen/zorgverzekering/	Ook mensen met een inkomen dat ligt tussen de 110% en de 130% van het sociaal minimum lijken nu een bijdrage in de kosten voor de verzekering te ontvangen. De zorgverzekering is in stand gehouden.
Borsele	De gemeente Borsele heeft besloten om 'maatwerk te bieden aan chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen (tot 130% procent van het sociaal minimum) via de collectieve zorgverzekering van de gemeente.' De gemeente levert een financiële bijdrage van 12,50 euro per maand.	www.borsele.nl/portal/nieuws_42435/item/collectieve-zorgverzekering-gemeente-extra-2015_30499.html	De gemeente levert inmiddels een hogere bijdrage aan de gestegen zorgpremie: 22,89 euro per maand. De zorgverzekering is in stand gehouden.
Utrechtse Heuvelrug	Inwoners met hoge zorgkosten en een laag inkomen korting op de zorgpremie van de (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekering. Wie een inkomen heeft tot 110% van het sociaal minimum,	www.samenopdeheuvelrug.nl/kies-uw-dorp/nieuws_46292/item/regelingen-compensatie-	Flinke verandering: mensen hoge zorgkosten en een inkomen tot 150%

	<p>komt in aanmerking voor een korting van 25 euro per maand. Wie een inkomen heeft tot 120% van het sociaal minimum, komt in aanmerking voor een korting van 20 euro per maand.</p> <p>Inwoners met een chronische ziekte of handicap die in het verleden een CER-tegemoetkoming ontvingen, komen nu eenmalig in aanmerking voor een vergoeding van € 85 (indienen van een aanvraag kon tot 1 maart 2015).</p>	<p>afschaffing-wtcg-en-cer_68504.html</p> <p>www.heuvelrug.nl/document.php?m=51&fileid=86068&f=569357024e3ece2185950fe1342b41ca&attachment=1&c=66155</p>	<p>van de bijstandsnorm kunnen in aanmerking komen voor een korting van € 300 per jaar op de premie van de zorgverzekering. Bedrag geldt per persoon. In schrijvende situaties kan bij aantoonbare meerkosten per inwoner jaarlijks € 250 extra worden toegekend.</p> <p>De eenmalige vergoeding van 85 euro is weggefallen.</p> <p>De zorgverzekering is in stand gehouden.</p>
Vlaardingen	<p>Inwoners die in het verleden CER en Wtcg-tegemoetkomingen ontvingen, kunnen een 'tegemoetkoming meerkosten' aanvragen. De precieze hoogte daarvan bedraagt maximaal twee keer 75,00 euro.</p> <p>De gemeente biedt daarnaast een collectieve ziektekostenverzekering. De gemeente betaalt een deel van de bijdrage voor de aanvullende verzekering.</p>	<p>www.vlaardingen.nl/Inwoners/Werk_en_inkomen/Bijzondere_bijstand_en_Meedoen/Bijzondere_bijstand</p> <p>decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Schiedam/345648/345648_2.html</p>	<p>Het bedrag voor de tegemoetkoming is met ingang van januari 2017 verhoogd naar maximaal 2 maal 200 euro. De zorgverzekering is in stand gehouden.</p>

		www.vlaardingen.nl/Inwoners/Werk en inkom men/Bijzondere bijsta nd en Meedoen/Mee doen/Collectieve Aan vullende Verzekering ziektekosten Vlaardin gen CAV Vlaardingen	
Asten	<p>In 2014 kwamen inwoners met een laag inkomen in aanmerking voor een tegemoetkoming van 100 euro als zij hun eigen risico van 360 euro volledig hadden opgemaakt. Het is niet duidelijk of een dergelijke regeling in 2015 herhaald wordt. Ook biedt de gemeente een ziektekostenverzekering voor mensen met een laag inkomen.</p>	<p>https://www.asten.nl/nieuws/nieuwsbericht/article/vergoeding-eigen-risico-zorg-930.html?L=0&cHash=e0c941ce79fce40a5b6362f31df586cd</p> <p>https://www.asten.nl/wonen-en-leven/jeugd-zorg-en-welzijn/collectieve-aanvullende-zorgverzekering.html</p>	<p>De 100-euro regeling voor mensen die hun eigen risico volledig hebben opgemaakt is niet meer terug te vinden. De ziektekostenverzekering bestaat nog wel.</p>
Enschede	<p>De gemeente heeft een collectieve zorgverzekering voor inwoners met een inkomen van maximaal 120% van het sociaal minimum.</p> <p>Mensen met een inkomen van maximaal 120% van het sociaal minimum die géén aanvullende verzekering hebben via de gemeente (deze vergoed het eigen risico volledig), komen in aanmerking voor een tegemoetkoming van 100 euro, mits zij het volledige eigen risico (375 euro) gebruiken.</p> <p>Bovenstaande regeling is overigens een vooruitgang ten opzichte van 2014. Toen kregen inwoners die in het verleden recht</p>	<p>www.enschede.nl/rep/pository/201970/#.VcNn48bCQpF</p> <p>www.enschede.nl/rep/pository/201487/#.VcNoa8bCQpE</p>	<p>Inmiddels krijgen mensen die geen gebruik maken van de aanvullende ziektekostenverzekering via Menzis een tegemoetkoming van 180 euro op jaarbasis. Dat is een stijging van 80 euro per jaar. De zorgverzekering</p>

	hadden op een CER-tegemoetkoming eenmalig een Irischeque van 30 euro.		zelf is in stand gehouden.
Culemborg	Op het moment van controle (6 augustus 2015) werkte de gemeente nog aan een regeling.	https://www.culemborg.nl/Wonen%20en%20Leven/Zorg%20en%20Welzijn/Inkomensondersteunende%20regelingen https://www.culemborg.nl/Actueel/Nieuws/2015/januari/Afschaffing%20tegemoetkoming%20WTCG	De gemeente heeft inmiddels een collectieve ziektekostenverzekering, waar door de gemeente aan meebetaald wordt.
Doetinchem	De gemeente biedt een collectieve zorgverzekering in samenwerking met Menzis. De gemeente betaalt Menzis een bijdrage (hoe hoog die bijdrage is, is onbekend), waardoor de inwoner een korting krijgt op de premie. Daarnaast krijgt men – op aanvraag - voor sommige medische kosten een extra vergoeding, een zogeheten extra-pgb.	www.doetinchem.nl/met-elkaar-voor-elkaar/wat-betekent-dit-voor-u-44129/#AfschaffingCER-en-Wtcg https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2014-53875.html	Onveranderd.
Veenendaal	De gemeente Veenendaal biedt samen met Menzis een collectieve zorgverzekering aan voor inwoners met een laag inkomen (tot 120% van het sociaal minimum). Middels de verzekering wordt ook een deel van de eigen bijdrage aan het CAK (voor WMO-voorzieningen, uitgezonderd huishoudelijk hulp) vergoed (tot maximaal 400 euro per jaar). Mensen die de verzekering niet hebben/willen, kunnen via de gemeente de tegemoetkoming ook aanvragen.	www.veenendaal.nl/regeren-laag-inkomen/ https://www.minimaregeren.nl/	Naast de verzekering komen mensen met een laag inkomen nu ook in aanmerking voor een extra tegemoetkoming van 200 euro per jaar.

Dordrecht	<p>De gemeenten in Drechtsteden bieden mensen met een laag inkomen de mogelijkheid om een collectieve zorgverzekering af te sluiten. De Sociale Dienst betaalt hieraan mee.</p> <p>Daarnaast kunnen mensen met een inkomen onder 110% van de geldende bijstandsnorm bijzondere bijstand aanvragen voor indirecte zorgkosten. Naast de vergoeding eigen bijdrage voor medicijnen en hulpmiddelen en een vergoeding voor vervoerskosten, is het mogelijk een vergoeding aan te vragen voor extra energiekosten en extra kledingkosten, beddengoed en/of bewassingskosten.</p>	<p>https://gezondverzekerd.nl/mijngemeente/32</p> <p>https://cms.dordrecht.nl/inwoners/nieuws/nieuws-archief/july-2015/vergoeding-voor-indirecte-medische-kosten-via-bijzondere-bijstand</p>	Onveranderd
Vlagtwedde	<p>Sinds 1 januari 2015 kunnen inwoners van de gemeente Vlagtwedde met een inkomen tot 130% van de relevante bijstandsnorm een collectieve (aanvullende) ziektekostenverzekering bij Menzis afsluiten. Mensen die daarvan geen gebruik hebben gemaakt, maar er wel voor in aanmerking komen, kunnen een tegemoetkoming tot 200 euro krijgen.</p>	<p>https://www.vlagtwedde.nl/Nieuws/Nieuwsberichten/2015/juli/Te-gemoetkoming-zorgkosten-2015</p>	<p>De tegemoetkoming in 2016 is met 50 euro gestegen. Deze tegemoetkoming is eenmalig. De zorgverzekering is in stand gehouden.</p>
Onderbanken	<p>Inwoners met een inkomen tot 130% van het minimumloon kunnen deelnemen aan een collectieve ziektekostenverzekering van de verzekeraars IZA Cura en VGZ.</p> <p>Tevens kunnen mensen met een chronische ziekte of beperking én met een laag inkomen en een klein vermogen, krijgen op aanvraag een tegemoetkoming waarmee zij kosten kunnen betalen die een gevolg zijn van deze ziekte of dit handicap. Het gaat voor die</p>	<p>www.onderbanken.nl/nieuws-en-bekendmakingen/nieuwsberichten_3461/item/hulpwijzernieuws-week-16_35438.html#titel35438</p> <p>www.onderbanken.nl/nieuws-en-</p>	<p>Collectieve verzekering was voor mensen met inkomen tot 130% van het minimumloon, nu tot 150% van de bijstandsnorm. Dat maakt netto niet veel uit.</p>

	<p>mensen om een bedrag van 90,00 euro voor het kalenderjaar 2015.</p>	<p>bekendmakingen/nieuwsberichten_3461/item/tegemoetkoming-chronisch-zieken-en-gehandicaptent-2015_36880.html</p>	<p>Daarnaast kan men een tegemoetkoming van €120 of €60 per kalender jaar per betalende verzekerde krijgen.</p> <p>Daarnaast zijn er nog wat andere regelen beschikbaar, waar men mogelijk voor in aanmerking komt. Al met al lijken inwoners van Onderbanken erop vooruit te gaan.</p>
Kampen	<p>De gemeente Kampen heeft de reeds bestaande collectieve ziektekostenverzekering uitgebreid. Uitgebreid wil echter niet zeggen dat alle chronisch zieken en gehandicaptent ervoor in aanmerking komen: alleen zij met een lager inkomen (tot 110% van het sociaal minimum). Wél is de verzekering uitgebreid met het Extra Plus Pakket (met meer vergoedingen), waarvan de premie door de gemeente betaald wordt.</p> <p>Volgens de verordening zou men in theorie ook in aanmerking kunnen komen voor een tegemoetkoming via de WMO. Op de website van de gemeente wordt daar verder niets over vermeld. Mogelijk betreft deze tegemoetkoming de zorgverzekering.</p>	<p>www.kampen.nl/bestuur-en-organisatie/actueel/gemeente-kampen-breidt-collectieve-zorgverzekering-uit-vanwege-afschaffing-wtcg-en-cer.htm</p> <p>www.kampen.nl/web/file?uuid=49257dae-815b-44c8-92f6-e0907a847ffc&owner=400849ca-d138-42a7-a7d8-f30f6154c2f9&contentid=16385</p>	<p>Onveranderd.</p>

Venlo	<p>De gemeente geeft aan dat ondanks de mogelijkheden die de WMO hiervoor biedt, men geen tegemoetkoming zal verstrekken aan inwoners met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen. Men kan een beroep doen op de collectieve zorgverzekering die inwoners via de gemeente kunnen afsluiten. Als deze niet toereikend is, kan er mogelijk een beroep gedaan worden op de individuele bijstand.</p>	<p>venlo.nl/werken_ondewijs_zorg/voorzieningen-armoedebeleid/Pages/Collectieve-Zorgverzekering.aspx</p> <p>decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Venlo/341773/341773_1.html</p>	<p>De gemeente heeft (naast de zorgverzekering) inmiddels een tegemoetkoming ingesteld van 165 euro per jaar.</p>
Den Helder	<p>Inwoners van Den Helder met een laag inkomen kunnen via de gemeente gebruik maken van een collectieve zorgverzekering waarmee het eigen risico in termijnen betaald kan worden.</p> <p>Daarnaast kunnen inwoners met een inkomen lager van 130% van het sociaal minimum 100 euro als compensatie voor het eigen risico krijgen (2014). Of er in 2015 opnieuw gecompenseerd wordt door de gemeente, is niet bekend.</p>	<p>www.denhelder.nl/inwoners-en-ondernemers/collectieve-zorgverzekering_3145/</p> <p>www.denhelder.nl/inwoners-en-ondernemers/compensatie-verplicht-eigen-risico-ziektekosten-2014_41028/</p> <p>www.denhelder.nl/bestuur-en-organisatie/verordeningen_3664/item/beleidsregel-compensatie-verplicht-eigen-risico-zorgverzekering_430.html</p>	<p>De gemeente biedt inmiddels een compensatie van 165 euro. De zorgverzekering is in stand gehouden.</p>

<p>Hof van Twente</p>	<p>De gemeente biedt een financiële compensatie van het eigen risico en van de kosten voor een aanvullende zorgverzekering. Of mensen ervoor in aanmerking komen, hangt af van inkomen, vermogen en woonsituatie. De totale vergoeding bedraagt maximaal 750 euro per jaar.</p> <p>Tevens biedt de gemeente een collectieve zorgverzekering. De precieze inkomensgrens is niet bekend.</p>	<p>www.hofvantwente.nl/zorg-en-ondersteuning/laag-inkomen/bijzondere-bijstand-voor-chronisch-zieken.html</p> <p>https://gezondverzekerd.nl/mijngemeente/Hof%20van%20Twente</p>	<p>Onveranderd</p>
<p>Nijmegen</p>	<p>De gemeente biedt een collectieve zorgverzekering zonder eigen risico. Naar eigen zeggen hanteert de gemeente ook een lage eigen bijdrage voor ondersteuning vanuit de WMO. De precieze hoogte daarvan is niet bekend.</p> <p>Uit de verordening maatschappelijke ondersteuning Nijmegen 2015 (pagina 7) blijkt tevens dat de gemeente inwoners met een beperking of handicap een tegemoetkoming voor meerkosten kan verstrekken. Dit betreft een subsidiebeschikking. Op de website van de gemeente is verdere informatie hierover niet terug te vinden.</p>	<p>www2.nijmegen.nl/woenen/zorgwelzijn/eigenbijdrage/caz/pid/center2/ementid/1614623</p> <p>www2.nijmegen.nl/mbase/attachments/1605986/gmb-2014-59956.pdf</p> <p>www2.nijmegen.nl/mbase/attachments/1603305/C20141014o3.06RbrMO10MaatwerkvoorzieningChronischZiekenenhandicaptent.pdf</p>	<p>Onveranderd (alleen een zorgverzekering).</p>
<p>Amsterdam</p>	<p>Amsterdammers met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor ondersteuning via de Regeling tegemoetkoming meerkosten (tot 91,25 euro per maand). Het betreffen onder meer tegemoetkomingen voor het extra moeten wassen van kleding door ziekte of handicap.</p>	<p>https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?caseid=%7BA080A5D4-A254-45BA-BF48-BCCE30AF8949%7D</p> <p>https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?caseid=%7B1394FC51-</p>	<p>Onveranderd</p>

	<p>Ook heeft de gemeente een zorgverzekering beschikbaar voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente legt per maand 15 euro bij voor het aanvullende pakket.</p>	<p>F4E2-4BF3-9474-F448197B2644%7D</p> <p>https://www.amsterdam.nl/gemeente/organisatie/sociaal/onderwijs-jeugd-zorg/zorg-wmo-beleid/regels-verordening/wmo-verordening/</p>	
Alphen-Chaam	<p>De informatie op de website van de gemeente is beperkt. In het WMO-beleidsplan staat slechts dat de deze taak nu bij de gemeente ligt, maar er staat niet in vermeld hoe de gemeente dit precies oppakt. Op een e-mail aan de gemeente hierover werd niet gereageerd.</p>	<p>https://www.alphenchaam.nl/bestuur/verordeningen/verordening.html?tx_windcvdr_pi1%5Bsubject%5D=maatschappelijke%2Bzorg%2Ben%2Bwelzijn&cHash=4f9eaaabe92715e8cd83662b46cf1695</p>	<p>De gemeente heeft een collectieve zorgverzekering voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum ingesteld. Geen verdere tegemoetkoming.</p>
Wageningen	<p>Mensen met een inkomen dat niet hoger ligt van 130% van de toepasselijk zijnde bijstandsnorm krijgen een tegemoetkoming van 375 euro per jaar. Dat bedrag is voor iedereen hetzelfde, ongeacht de kosten die precies gemaakt worden. Men kan ook in aanmerking komen als het inkomen hoger is dan 130% van de toepassing zijnde bijstandsnorm, maar door omstandigheden toch moeilijk rond kunt komen, bijvoorbeeld vanwege schulden.</p> <p>Tevens biedt de gemeente een collectieve zorgverzekering via Menzis.</p>	<p>www.wageningen.nl/Actueel/Nieuws/Archief/2015/Tegemoetkoming_chronisch_ziekten_en_gehandicapten</p> <p>decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Wageningen/353067/353067_1.html</p> <p>www.wageningen.nl/Digitale_balie/Producten_diensten/C/Collectieve_aanvullende_ziektekostenverzekering</p>	<p>Onveranderd</p>

Oss	<p>Oss heeft ervoor gekozen een aantal bestaande regelingen uit te breiden. De inkomensgrens voor deelname aan de collectieve zorgverzekering van de gemeente is uitgebreid, waardoor meer mensen ervoor in aanmerking komen. De gemeente betaalt aan die verzekering minimaal 20 euro en maximaal 40 euro mee. Hoe uitgebreider (en duurder) het pakket, hoe hoger de bijdrage.</p> <p>De Hulpwijzer van de Gemeente Oss geeft daarnaast aan dat ouderen, chronisch zieken en gehandicapten ook een jaarlijkse bijdrage in de zorgkosten kunnen aanvragen. Hoe hoog die bijdrage is wordt niet vermeld.</p>	<p>https://loket.oss.nl/Loket/prodcat/products/getProductDetailsAction.do?name=Collectieve%20Baanvullende%20Ziektekostenverzekering%20BAZOSS</p> <p>mijnvraag.zorgpleinos.nl/kosten-bij-ziek-zijn</p>	De collectieve zorgverzekering bestaat nog steeds, maar de bijdrage in de zorgkosten is niet meer terug te vinden.
Franekeradeel	<p>De gemeente Franekeradeel is duidelijk: "In de brief van het CAK staat dat de (<i>CER-regeling, KBO-PCOB</i>) regeling is afgeschaft, en dat u mogelijk ondersteuning van uw gemeente kunt krijgen. Gemeente Franekeradeel biedt geen specifieke compensatie voor het wegvallen van deze regeling. Ook de Bijzondere Bijstand en de WMO bieden weinig tot geen mogelijkheden voor compensatie."</p> <p>De gemeente biedt wel een collectieve, aanvullende zorgverzekering via De Friesland. Het is onduidelijk of de gemeente hier ook aan mee betaalt en wat de premie is.</p>	<p>https://www.franekeradeel.nl/wonen-en-werken/publicatie/afschaffing-compensatie-eigen-risico-cer</p> <p>www.sozawe-nw-fryslan.nl/minimaregelingen-2/av-frieso/</p>	Onveranderd (alleen een zorgverzekering)

Schiedam	<p>Via de Collectieve aanvullende verzekering Schiedam kunnen minima (tot maximaal 110% van het minimumloon) een bijdrage van 9,38 euro per maand van hun gemeente krijgen.</p> <p>Op grond van de WMO-verordening kan de gemeente besluiten een inwoner met een chronische ziekte en hoge zorgkosten een tegemoetkoming toe te kennen. Mogelijk doelt men hiermee op eerdergenoemde 9,38 euro per maand die via de collectieve verzekering verstrekt wordt, want verdere tegemoetkomingen zijn niet terug te vinden.</p>	<p>www.schiedam.nl/CA V en www.rogplus.nl/download/verordening/Toelichting_Verordening_2015.pdf decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Actueel/Maassluis/340721.html www.schiedam.nl/Def/Werk-en-Inkomen/ik-heb-een-laag-inkomen.html</p>	Onveranderd (alleen een zorgverzekering)
Zoetermeer	<p>De gemeente geeft aan geen financiële tegemoetkoming te verstrekken aan haar inwoners, omdat men daarvoor naar eigen zeggen te weinig budget heeft. Men verwijst voor ondersteuning naar de collectieve ziektekostenverzekering voor minima (CZM).</p> <p>Het van het Rijk ontvangen budget wordt ook gebruikt om inwoners met een laag inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum 'in staat te stellen kosteloos of tegen een geringe bijdrage deel te nemen aan groepsactiviteiten die voorheen onder de AWBZ vielen en waarvoor een eigen bijdrage moest worden betaald.'</p>	<p>www.zoetermeer.nl/inwoners/zoetermeer-voor-elkaar-nieuws_46044/item/afschaffing-wtcg-en-cer-welke-compensatie-biedt-de-gemeente_73868.html</p>	Onveranderd (alleen een zorgverzekering).
Ede	<p>In 2014 kregen inwoners van Ede die hun eigen risico volledig hadden volgemaakt en een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hadden een tegemoetkoming van 100 euro. Dit was een eenmalige actie en voornamelijk lijkt het er niet op dat deze in 2015 herhaald wordt.</p> <p>Voor 2015 wordt, ter 'compensatie voor de</p>	<p>https://www.ede.nl/fileadmin/RIS/bijlagen/21208-d29799ed-7dc8-4d25-9715-badd0dfe6160.pdf https://www.ede.nl/digitaal-</p>	De tegemoetkoming van 100 euro is weggefallen , de zorgverzekering bestaat nog wel.

	<p>afschaffing van de Wtcg en Cer', een collectieve zorgverzekering aangeboden. Daar zijn inkomenseisen aan verbonden.</p>	<p>loket/antwoord/hoevraag-ik-de-ziektekostenverzekering-garantverzorgd-aan-die-de-gemeente-aanbiedt-ter-compensatie-afschaffing-wet-tegemoetk/</p>	
Hengelo	<p>De gemeente biedt in samenwerking met Menzis een collectieve zorgverzekering aan voor inwoners met laag inkomen. Het is niet duidelijk hoe hoog het inkomen maximaal mag zijn.</p> <p>Overige tegemoetkomingen zijn niet beschikbaar, al krijgen inwoners met veel medisch afval wel een tegemoetkoming.</p>	<p>www.hengelo.nl/2/werkeninkomen/Bijstandsgids/Onderwerpen/Zorgverzekering.html?highlight=zorgverzekering</p>	<p>Onveranderd. (alleen een zorgverzekering)</p>
Schouwen-Duiveland	<p>In mei 2015 gaf de gemeente aan dat er een regeling zou komen voor mensen met een chronische ziekte of handicap. Hoe de regeling er precies uit zou gaan zien, was eind augustus 2015 nog niet op de website van de gemeente terug te vinden, maar wordt later dit jaar bekend gemaakt.</p>	<p>www.schouwen-duiveland.nl/Inwoner/Nieuws/Persberichten/Compensatie voor chronisch zieken en gehandicapten in najaar</p>	<p>De gemeente heeft een tegemoetkoming beschikbaar gesteld, maar hoe hoog deze is, is onvindbaar.</p>
Delft	<p>De gemeente heeft besloten om inwoners geen vergoeding te geven, maar het pakket van de speciale aanvullende zorgverzekering (AV-Delft) van de gemeente uit te breiden. Men mag geen hoger inkomen hebben dan 130% van de bijstandsnorm.</p>	<p>www.delft.nl/Inwoners/Nieuws_2015/Gemeente_helpt_met_AV_Delft</p>	<p>Onveranderd.</p>
Utrecht	<p>In september beslist de gemeenteraad of inwoners met hoge zorgkosten een eenmalige tegemoetkoming van 200 euro krijgen. <i>Update 7 september 2016:</i> de gemeenteraad heeft hiermee ingestemd. Mensen met een inkomen dat lager ligt dan</p>	<p>www.utrecht.nl/wmo-in-utrecht/</p> <p>https://pki.utrecht.nl/Loket/prodcat/product</p>	<p>In 2015 en 2016 konden mensen aanspraak maken op een tegemoetkoming; of deze in 2017</p>

	<p>39.000 euro (ook het inkomen van de partner telt mee) krijgen een tegemoetkoming van 200 euro wanneer men in de afgelopen twaalf maanden zorgkosten had die niet door de zorgverzekeraar vergoed werden.</p> <p>De gemeente biedt tevens een collectieve zorgverzekering aan, waaraan alle inwoners met een inkomen tot 125% van de bijstandsnorm kunnen deelnemen. Alleen inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm ontvangen een bijdrage van de gemeente van maximaal 11,55 euro per maand.</p>	/getProductDetailsAction.do?id=692	<p>ook blijft gelden is onduidelijk.</p>
Aalsmeer	<p>Chronisch zieken en gehandicapten met hoge zorgkosten en een inkomen tot 130% van het minimumloon kunnen in aanmerking komen voor een jaarlijkse tegemoetkoming van 140 euro.</p> <p>De gemeente biedt tevens een collectieve zorgverzekering aan, eveneens voor inwoners met een inkomen tot 130% van het minimumloon.</p>	<p>www.aalsmeer.nl/web/Sociaal-loket/Werken-inkomensondersteuning/Voorzieningen-voor-minima/voorzieningenproducten/Maatwerkvoorziening-chronisch-zieken-en-gehandicapten.htm</p> <p>www.aalsmeer.nl/web/Sociaal-loket/Werken-inkomensondersteuning/Voorzieningen-voor-minima/voorzieningenproducten/Ziektekostenverzekering-chronisch-zieken-en-gehandicapten.htm</p>	<p>De jaarlijkse tegemoetkoming is in 2016 verhoogd naar 211 euro per maand. De zorgverzekering is in stand gehouden.</p>

Assen	In 2015 komen inwoners die in het verleden een WTCG en/of CER-tegemoetkoming ontvingen en een inkomen hadden dat lager lag dan 120% van de bijstandsnorm in aanmerking voor een eenmalige tegemoetkoming van 50 euro. Deze groep (en andere groepen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm) komt tevens in aanmerking voor de collectieve aanvullende verzekering.	www.assen.nl/kom-ik-in-aanmerking-voor-een-collectieve-zorgverzekering-via-de-gemeente	De eenmalige tegemoetkoming wordt in 2017 niet herhaald. De collectieve zorgverzekering bestaat nog wel.
Bergen op Zoom	De gemeente biedt mensen met een laag inkomen de mogelijkheid om deel te nemen aan de gemeentelijke zorgverzekering voor minima. Deze zorgverzekering bestaat uit de basisverzekering aangevuld met een aanvullend pakket. De inkomensgrens ligt op 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.	isdbrabantsewal.antw.oordopbijstand.nl/nieuws/show/nieuws_id/1568	Onveranderd (alleen zorgverzekering).
Heemstede	De gemeente biedt een collectieve ziektekostenverzekering waaraan de gemeente 20 euro per maand meebetaalt.	www.iasz.nl/werk-en-inkomen/heb-ik-recht-op-andere-vergoedingen/collectieve-zorgverzekering/	De gemeente heeft in 2016 een tegemoetkoming van 385 euro verstrekt.

Conclusies 2016/2017

- In 19 gemeenten is het beleid ongewijzigd.
- In 13 gemeenten heeft de gemeente de financiële ondersteuning voor chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen in positieve zin gewijzigd.
- In 5 gemeenten heeft de gemeente de financiële ondersteuning voor chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen in negatieve zin gewijzigd.
- Bij 3 gemeenten is niet in generieke zin te zeggen of de wijziging positief of negatief uitwerken.

Andere observaties

- In mei 2016 bleek dat gemeenten in 2015 flink geld hebben overgehouden op hun Wmo-budgetten: nos.nl/artikel/2103303-gemeenten-houden-miljoenen-zorggeld-over.html. Naar schatting gaat het om minimaal 310 miljoen euro. Dat beeld is later iets genuanceerd – hoeveel er nu over is, is niet bekend. Zie www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/beeld-budgetoverschot-zorg-gemeenten-sterk.9559071.lynkx
- De gemeente Nijmegen had naar verwachting 6 miljoen euro over (nos.nl/artikel/2103303-gemeenten-houden-miljoenen-zorggeld-over.html). Toch is het daar weinig ruimhartige beleid – met alleen een collectieve zorgverzekering – in stand gehouden en is het overgebleven geld niet gebruikt om chronisch zieken en gehandicapten te ontlasten.
- De zorgkosten zijn in vijf jaar verdubbeld voor mensen die veel zorg nodig hebben (<https://iederin.nl/nieuws/17877/zorgkosten-mensen-met-een-beperking-in-vijf-jaar-geexplodeerd/>). Dat grijpt zwaar in hun koopkracht. Het Nibud toont aan dat de zorgkosten van ouderen in vijf jaar tijd zijn gestegen met 1.000 euro voor een alleenstaande AOW-er tot 3.400 euro per jaar voor een echtpaar met AOW en 10.000 euro aanvullend pensioen.

Conclusies die KBO-PCOB daaraan verbindt

- Een flink aantal gemeenten komen hun inwoners nog altijd niet of nauwelijks tegemoet. 16 van de 40 gemeenten bieden alleen een zorgverzekering, die vaak ook al bestond toen mensen nog wel een landelijke tegemoetkoming ontvingen. Die zorgverzekering is dus niet vervangend te noemen.
- De gemeenten die hun beleid wel hebben uitgebreid, verdienen een pluim.
- Onze oproep aan de nieuwe regering: leg in de wet vast dat alle chronisch zieken en gehandicapten met hoge zorgkosten en een inkomen tot 130% van het sociaal minimum een compensatie dienen te ontvangen die niet onderdoet voor de compensatie die zij vanuit het Rijk ontvingen. Als de gemeenten daar onvoldoende budget voor hebben, dan moet het Rijk te hulp schieten.